

Še na mnogo let!

Splošno poznani John Potokar, predsednik Double Eagle Bottling Co. praznuje danes 75. rojstni dan. Mr. Potokar je pri teh visokih letih še vedno čil, zdrav ter vedno vedrega duha. Mr. Potokarju iskreno čestitamo ter mu želimo še mnogo let zdravlja.

VESTI IZ SLOVENIJE

ŠE VEDNO BEŽE. — Iz Tr. Gradiško, druge stranke so se pa stran nam poročajo. Položaj on-zadovoljile z lepaki. Slovenski stran meje v Jugoslaviji je vedno komunisti so imeli nekaj zborotežavnejši. Kljub veliki nevar-vanj v vaseh okoli Trsta, pa so nosti je vedno več prebežnikov se večinoma samo kregali ko-preko meje. Če bi za par dni od-minformovci in Titovci med se-prli mejo, bi polovico jugoslo-vanskega prebivalstva bežalo iz-Titove dežele. Država pa z vse-JI. — Tam v Jugoslaviji so sla-mi sredstvi "socializira." Ta proces se sedaj izvaja tudi na hiše so morale biti okrašene z Hrvatskem. Kmetje računajo, rdečimi zastavami in trobojni-da bodo kmalu izgubili zemljo. caml z zvezdo. V Solkan so pri-Nihče ne obdeluje več zemlje s-peljali v živinskih vagonih lju-tisto ljubeznijo kot je bila poprej-đi z vseh krajev in bilo je mno-na kmeth. Ob mejah se nara-go hrupa in kričanja.

PRVI MAJ V JUGOSLAVI. — Tam v Jugoslaviji so sla-mi sredstvi "socializira." Ta proces se sedaj izvaja tudi na hiše so morale biti okrašene z Hrvatskem. Kmetje računajo, rdečimi zastavami in trobojni-da bodo kmalu izgubili zemljo. caml z zvezdo. V Solkan so pri-Nihče ne obdeluje več zemlje s-peljali v živinskih vagonih lju-tisto ljubeznijo kot je bila poprej-đi z vseh krajev in bilo je mno-na kmeth. Ob mejah se nara-go hrupa in kričanja.

PRVI MAJ V BRDIH so ne-ja med Italijo in Jugoslavijo. kemu posetniku naložili 450,000 Na italijanski strani je vse lepo dinarjev kazni, drugemu pa obdelano in skrbno urejeno kot 100,000, ker nista opozorila svo-nekdaj, tam na jugoslovanski jih kolonov, da imajo možnost strani pa so njive in vinogradi stopiti v zadržo.

PRVI MAJ je bil v Trstu hla-den in deževen dan. Zato je vse razpoloženje bilo bolj kisel. Ita-lijanski komunisti so prenesli svojo proslavo prvega maja v

Tri na dan
Ce nam je dovoljeno, bomo vzeli nazaj ali preklicali, ko smo nekoč rekli, da je organizacija Združenih narodov navaden — bunk.

Da, preklčimo in obžalujemo, obenem pa izjavljamo, da je organizacija združenih narodov čisto navaden otročji ringa-ringaraja.

Slovo generala Clay iz Nemčije

Berlin, Nemčija. — General Clay se je poslovil od Nemčije. Pri pozdravno-poslovlilnem večeru je dejal, da Amerika želi, da bi ves nemški narod bil združen in bi užival vse tiste svoboščine, ki so zapisane in sprejete v novi ustavi, ki so jo zastopniki nemškega naroda odglasovali v Bonn.

Indijski predsednik povabljen v USA

Washington. — Predsednik Truman je povabil predsednika indijske vlade Pandith Nehru na obisk v Združene Države. Predsednik Nehru je izjavil, da se bo vabillu odzval čimprej mu bo mogoče.

AMERIŠKA DOMOVINA ŽENSKA PRISPEVKE ZA BEGUNCE

Slovenski Katoliški Dan v Clevelandu

Zveza Najsvetejšega Imena — srce in najmočnejša opora dneva

Misel za naš Katoliški dan v Clevelandu se je porodila na seji odbora Zveze društev Najsvetejšega Imena. Ti moške, ki so se združili za izvrševanje lajškega apostolata med nami, ki ne prestando posvečujejo svoje moči samo širjenju in utrjevanju krščanskega življenja, so sodili, da bi bilo primerno in prav, da imamo Katoliški Slovenci letos v Clevelandu svoj dan. Oni so pooblastili svojega častnega predsednika Mr. Anton Grdina in predsednika Mg. Matt Intiharja naj stvar predložita v razpravo drugim katoliškim organizacijam in naj v skupnem odboru vseh katoličanov zastopata Zvezo društev Najsvetejšega Imena.

Incijativa Zveze Najsvetejšega Imena je bila hvaležno sprejeta. Oba delegata Zveze Mr. Anton Grdina in Mr. Intihar sta bila takoj brez debate izvoljena v vodstvo pripravljalnega odbora, da se tako da priznanje organizaciji, ki je dobro stvar tako hvalevredno pokrenila. Da bodo društva Najsvetejšega imena imela še popolnejšo garancijo, da bo ves katoliški dan v smislu programa te organizacije je poleg imenovanj v odbor za priprave vstopil še duhovni vodja zveze kanonik John Oman. Tudi tajnik pripravljalnega odbora, Mr. Hochevar, je odlični funkcionar organizacije Najsvetejšega Imena.

Zakaj to pišemo? Zato, ker pričakujemo, da bodo sijajni moške te mogočne katoliške organizacije dali tisto množico delovnih rok, ki so potrebne, da se bo vse dobro napravilo. Če je katoliški dan, dan molitve in krščanskega življenja za vsa katoliška Slovence, je toliko bolj za vse in vsakega uradnika odbor-nika in člana društev in zveze Najsvetejšega Imena. Katoliški dan mora biti od konca do kraja tudi dan te organizacije in samoposebi je umevno, da vsa katoliška slovenska javnost pričakuje, da bo ta dan uspeh pridnega dela naših mož in fantov, ki so člani društev najsvetejšega Imena.

O delokrogu drugih organizacij, zlasti naših žena in deklet bomo po vrsti še pisali. Vsi bodo prišli na vrsto, ker vsi moramo nastopiti, da bo to res naš Katoliški dan. Za danes samo kratko še sledeče pozive in prošnje.

NA DRUŠTVENE IN CERKVENE ZASTAVE NE POZABIMO. Slavnostni prostori morajo biti okrašeni z njimi. Čim več jih bo, tem mogočnejši bo vtis in krasota zborovanja, posebni odsek bo odredil kje se zberbo in razporede.

DRILL TEAMS — VEZBALNI KROŽKI Slovenske ženske Zveze in njenih društev naj nastopijo v čim mogočnejšem številu v svojih uniformah. Mrs. Mary Stueck bo po želji pripravljalnega odbora skrbel, da bodo ženske organizacije žena in deklet, mlajših in starejših nastopale v ponem številu, da bodo na Katoliškem dnevu imele svoje častno mesto.

ORGANIZACIJA NAŠIH KATOLIŠKIH VETERANOV ne sme manjkati na ta dan. Njihove kape in znaki in uniforme morajo počiviti pestrost množic, ki bodo ta dan manifestirale za Kristusa Zveličarja. Mr. Frank Mervar bo v imenu pripravljalnega odbora skrbel zaanje.

MRS. PONIKVAR bo s svojimi pomočnicami skrbel, da nastop narodnih noš.

V večernih urah, kolikor bo časa, bodo tudi slike na platnu iz ameriškega katoliškega življenja in o verskih in cerkvenih manifestacijah v Sloveniji pred vojno.

SENATORJI ZA IMENOVANJE AMBASADORJA V MADRIDU

Washington, D. C. — Skupina senatorjev obeh strank, na čelu s senatorjem Tom Connally, ki je predsednik odbora za zunanje zadeve v senatu, je postavila zahtevo naj Združene Države upostavijo normalne diplomatske odnose s Španijo in naj imenujejo tam svojega ambasadorja. Skupina kritizira postopanje zastopnika USA pri Zvezi Narodov, ker se je odstranil pri glasovanju o upostavitvi rednih diplomatskih odnosov za vse članice Zveze Narodov. Skupina poziva tajnika Achesona naj pojasni sedanje nerazumljivo obnašanje naše diplomacije v španskem vprašanju.

Senatorji naglašajo, da njihova akcija ne pomeni nikakega posebnega odobravanja Frankovega režima ali istočasno ko Amerika ima svoje ambasadorje v državah, katerih režime očito obsojamo kot sovražne Ameriki, ni razumljivo zakaj naj bi ne imel ambasadorja v Španiji. Koncem koncev ameriški ambasadorji niso na svetu za to, da sldizijo kak ti tuji vladi, oni so zato poslani in postavljeni, da služijo Ameriki, Združenim Državam in ameriškemu narodu.

Sovjeti nas napadajo ob obletnici zmage

Moskva. — Ob četrti obletnici zavezniške zmage nad nacisti je oficijelni boljševiški list "Izvestija" objavil članek, v katerem napada šefa generalnega štaba USA generala Omar N. Bradley in generala James H. Doolittle. Članek trdi, da je Severno-Atlantski pakt napravljen za organizacijo napada proti Sovjetski Zvezi in da ameriški imperialisti pripravljajo novo svetovno vojno. Maršal Aleksander Vasilijevski pa je kot vojni minister izdal ukaz, v katerem trdi, da so Rusi rešili Evropo v drugi svetovni vojni in s svojimi zmagami preprečili, da svet ni padel v fašistično suženjstvo.

Nova nemška zastava

Bonn, Nemčija. — Po novi ustavi bo zapadna Nemčija imela zastavo, bivše Wiemarske nemške republike, ki je črna, rdeča-zlata. Tudi vzhodna ruska cona Nemčije ima isto zastavo, seveda z rdečo zvezdo.

Romanje kanadskih Slovencev v Midland

Na binkoštno nedeljo, dne 5. junija t. l., pridedijo Slovenci v Kanadi romanje v božjepotno cerkev v Midland, kjer počivajo zemeljski ostanki kanadskih mučencev.

To romanje se bo vršilo na splošno željo vseh Slovencev v Kanadi.

Sporod bo sledeči:

1. Na binkoštno nedeljo jutraj se odpeljemo z avtobusi iz Toronto proti Midlandu. Zbirališče in uro odhoda bomo javili pozneje.

2. V božjepotni cerkvi v Midlandu, bo ob 11. uri dopoldne sv. maša s pridigo. Prilika bo tudi za sv. spoved, zlasti za Slovence, ki bivajo v bližnji ali daljni okolici Midlanda.

3. Popoldne ob treh, bo skupna pobožnost sv. križevega pota na prostem. Pri vsaki postaji, nam bo slovenski duhovnik podal kratko premišljevanje skrivnosti dotične postaje.

4. Prosti čas po cerkvenih slovesnostih, bomo ob lepem vremenu prebili na prostem ob petju slovenskih pesmi. Ob slabem vremenu pa v romarski dvorani.

5. Kdor se romanja želi udeležiti, naj se takoj brez odloga prijavi na naslov g. Feliksa Sebanc, 41 Sylvan Ave. — Toronto.

Javite imena udeležencev z njihovim stalnim naslovom. Ne pozabite pa tudi napisati ali želite imeti v Midlandu ce'o goriko kosilo ali samo topel čaj oziroma kavo. Vodstvo romarske cerkve v Midlandu bo pripravilo le toliko hrane, kolikor bo pravočasnih naročil. Zato nam udeležbo nemudoma javite.

Od šteta prijav, bo odvzima tudi cena vožnje. Kolikor moremo predvideti, bo v najslabšem primeru vožnina \$5.00 na osebo tja in nazaj, računano iz Toronto, verjetno pa bodo stroški manjši, zlasti, če bodo prijave številne.

Dr. Jakob Kolaric, slovenski duhovnik — misijonar.

PRVA SKUPINA BEGUNCEV PRIDE V SOBOTO POPOLDNE V BOSTON

Prišlo je brzajavno sporočilo, poldne, če bi se kaj zavleklo, pa da pride v soboto popoldne v v ponedeljek. Tu na Terminal Boston prva skupina slovenskih postaji jih bo čakalo zastopstvo beguncev s Koroske. V brzajavno sprejemnega odbora in sponzorov so bila naslednja imena: Jo-ji v kolikor jih bo mogoče obve-Brko, Pavel Jutina, dr. štiti.

Bonn bo prestolnica zapadne Nemčije

Bonn, Nemčija. — Nemška ustavotvorna skupščina je izbrala z malenkostno večino starih glasov Bonn za prestolico Zapadne Nemčije. Amerikanci so bili za Frankfurt. Sodijo, da bi bil Frankfurt v marsikakem oziru primernejši kot Bonn, ki ima samo kakih 100,000 prebivalcev. Bonn leži v britanski okupacijski coni, Frankfurt pa v ameriški. V Frankfurtu bo zavezniška civilna administracija za luki počakal in nam brzojavil na obe coni. Bonn je rojstno mesto kateri vlak jih bo spravil. Ver-slavne nemškega skladatelja jetno je, da pridejo v nedeljo do-Beethoven-a.

Razne najnovejše svetovne vesti

WASHINGTON. — Senator Arthur Vandenberg je tudi postavil zahtevo naj USA obnovi polne diplomatske odnose s Španijo. Ni nobenega razloga za to, da nimamo ambasadorja v Španiji, je izjavil. Tajnik za zunanje zadeve pa je zavzel nasprotno stališče in izjavil, da polnega priznanja ne more biti, ker Španija ne priznava nekaterih osnovnih človeških svoboščin. Združene Države so vezane na tozadevne sklepe Zveze Narodov. Zapadno evropske države morajo odločiti kakšen bo odnos vseh do Frankove vlade v Španiji in USA noče iz tega delati spora s svojimi sodelavci z zapadni Evropi. Na časnarski konferenci je Acheson že nakazal to stališče.

PARIZ, FRANCIJA. — Tajnik za zunanje zadeve Acheson bo osebno prišel v Pariz na konferenco zunanjih ministrov radi Nemčije. Z Achesonom bo prišel kot njegov prvi sodelavec pa John Foster Dulles, strokovnjak republikanske stranke za zunanje zadeve. Konferenca se bo pričela 23. maja.

WASHINGTON. — Hrvatski časnikar Bogdan Radica, bivši tiskovni ataše v Washingtonu, je povedal senatnemu odboru, da je Dr. Vrhfan dejanski organizator vohunske mreže v New Yorku in drugod v Ameriki. Organizira vohunstvo za Sovjetsko Zvezo. Poleg tega je imenoval še Srdjana Prico in Štefana Dedičera, kot jugoslovanska specialista v vohunstvu, ki delujeta tudi v Združenih Državah. Glede Vrhfana je Radica se povedal, da je bil javni tožilec in kot tak poslal na deset tisoče nedolžnih ljudi v Jugoslaviji v smrt po nalogu komunistične stranke.

BERLIN, NEMČIJA. — Blokada je srečno prenehala. Berlin ta dogodek alavi kot še ni slavil celo desetletje in več. Veliko olajšanje je nastopilo v celem mestu: še več si pa obetajo. Listi tudi pišejo kot da je sedaj sigurno, da se bo mir v Evropi ohranil.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Poroka—

Mr. in Mrs. Frank Blatnik iz West Parka naznanjata, da bo v soboto ob 10 v cerkvi Marrijinega Oznanjenja, W. 130 St. in Bennington Ave. poroka njih hčerke Elizabeth Jane z Mr. Anthony W. Grdina. Ženin je drugi sin poznane družine Mr. in Mrs. Joseph Grdina iz 6113 St. Clair Ave. Prijatelji in sorodniki so vabljeni k poročni sv. maši. Želimo obilo sreče mlademu paru v novem stanu.

Srnjakova in kurja večerja—

V soboto 21. maja bodo v Lake Shore Tavern, 1273 E. 55 St. servirali okusno srnjakovo in kurjo pečenko. Vstopnice že lahko dčbite v Cimperman's Food Market na Norwood Rd. Mr. in Mrs. Frank Godič Sr. Jastnička te gostilne se vam toplo priporočata.

Poroka v Euclidu—

Mr. in Mrs. John Smrtnik iz 19712 Muskoka Ave. naznanjata, da bo v soboto ob 9 v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. poroka njih hčerke Jennie z Mr. Stanley Pozun. Ženin je sin Mr. in Mrs. Pozun iz 19010 Shawnee Ave. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k poročni sv. maši. Obilo sreče mlademu paru.

Prijazen obisk—

Rev. Mirko Renar, slovenski

Gowandi (2 E. Main St., St. Joseph Church, je prišel v Cleveland in nas je obiskal. Je mlad duhovnik, posvečen v letu 1944, ki je prišel v Ameriko letos 22. februarja. Rodom je iz vasi Štjaj pri Vipavi in je služboval v goriški nadškofiji. Zadnji čas je bil profesor petja na gimnaziji v Gorici. Med svetovno vojno je mnogo pretrpel po nacističnih taboriščih v Nemčiji. Pravi, da se v Gowandi, N. Y., kar dobro počuti. V fari kjer je kaplan, je tudi precej Slovencev, ki so v glavnem delavci in farmerji. Rev. Renar je prišel v Ameriko ker so mu italijanske oblasti nagajale in zato ni mogel ostati v Gorici. Rev. Renar je izvrsten glasbenik, komponist, pevovodja in godbenik. Bog mu daj vsa sreča v naši svobodni Ameriki.

Druga obletnica—

V petek ob 8:30 bo v cerkvi sv. Vida maša za dušnice za pok. Ignacija Šuster, 2456 Professor St. v spomin in ob priliki druge obletnice njegove smrti.

Begunci na polji

V petek dne 29. aprila je prva skupina slovenskih beguncev iz Avstrije prišla v taborišče Lager Grohn, Bremen, Vegesack v Nemčiji. Tam so čakali na ladje do 6. maja. Ta dan so odšli na ladjo. Razdelili so jih na dve skupini. Na parniku General Mercy jih potuje 24, na parniku general Eltinge pa 40. Nekaj jih še mora čakati na naslednjo ladjo. Obe ladji, ki peljeta prve Slovence v USA, bosta pristali v Bostonu okoli 15. maja. Imena teh, ki potujejo, smo že priobčili. Sponzorji bodo obveščeni o njihovem prihodu na zadnjo železniško postajo. V luki pa jih bo sprejel zastopnik National Catholic Resettlement Council in jim dal vsa navodila in vozne liste za vožnjo po železnici. Upamo, da bo pot srečna in jih bomo lahko kmalu pozdravili v svoji sredi.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

MAY						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Entered as second-class matter January 9th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 94 Thurs., May 12, 1949

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Zgodovina okraja Lendava

Lendavski okraj je bil naseljen že v predzgodovinski dobi. V predrimski dobi so živeli na tej zemlji Iliri, potlej pa Langobardi. V rimski dobi je ta okraj spadal pod rimsko provinco Panonijo. Že v tisti dobi je bila zidana cesta, ki je peljala iz Ptuja (Poetovium) v Lendavo (v tistem času je Lendava imela ime Halicanum) in naprej v Szombathely (Sabaria). Iz ravnosti dobe je tudi cesta iz Dolnje Lendave preko Hotize, Beltinec, Sobote v Radgono. Torej ima lendaski okraj vsaj 2000 letno dokazano zgodovino.

Slovenci so prišli v naše kraje začenši z letom 568. Tega leta so namreč Langobardi zapustili te kraje i se odselili v Italijo. Lendavski okraj je bil v sredini od Slovencev naseljene pokrajine. Velika Slovenija je med letom 600 in 700 obsegala vse kraje med Donavo in Dravo ter sedanje štajersko, Kranjsko, Korosko, Primorsko in Goriško do Tagliamento (beneški Slovenci). Ko sta po letu 840 kneza Pribina (in za njim) Kocelj organizirala samostojno slovensko državo Panonijo (med Donavo in Dravo), je sedanji lendavski okraj spadal v to državo. Glavno mesto te države je bil Blatograd ob Blatnem jezeru (Balaton). Ko so leta 896 Madžari zasedli te kraje, je lendavski okraj kot vobče vse Prekmurje nadaljnjih 1000 let doživljal usodo ogrske države. Leta 1526 so Madžari bili strašno poraženi v bitki pri Mohaču in zmagovalci Turk so dolgo dobo vladali na sedanjem Madžarskem. V tistem času je v Turnišču v lendavskem okraju bila krajevna turška komanda in sodnija. Med prvo svetovno vojno so se na podlagi takozvanih 14 Wilsonovih točk prekmurški Slovenci narodnostno in politično zavedli in po mirovni pogodbi v Parizu 4. avgusta 1919 pripadli k novi Jugoslaviji. Ko je Hitler spomladi 1941 napadel Jugoslavijo, so mu pomagali tudi Madžari in ti so spet zasedli lendavski (in soboški) okraj. Madžari so takoj prvo leto odpravili vse slovenske šole ter zopet vzeli zemljo, ki jo je Jugoslavija po prvi svetovni vojni zopet vzela nazaj. Po končani drugi svetovni vojni bi prekmurški Slovenci z veseljem prišli spet v Jugoslavijo, če ne bi bila komunistična.

Cerkvena zgodovina lendavskega okraja se deli v tri dobe. Prve cerkvene občine so nastale že pod Pribinom in Kocljem. Domnevajo, da je prvo cerkev v Dolnji Lendavi dal zidati knez Pribina. Pod knezom Kocljem je bil nekaj let škof te pokrajine sv. Metod. Malo pred letom 1100 je bila ustanovljena zagrebška škofija in prekmurški Slovenci iz lendavskega okrožja so spadali dolga stoletja pod to škofijo. Vendar so tvorili svoje slovensko okrožje (arhidiaconija) s sedežem na Turnišču. Leta 1777 je cesarica Marija Terezija ustanovila sombatheljsko škofijo in vsi prekmurški Slovenci so prišli v to škofijo. Od prve svetovne vojne dalje spadajo vse prekmurske župnije v posebno prekmursko apostolsko administraturo pod vodstvom mariborskega škofa.

CLEVELAND

35 letnica poroke. V ponedeljek 9. maja je minilo 35 let, kak sta stopila pred oltar Mr. i Mrs. M. S. Horvath (1533 Bunts Rd.) i si ustvarila pošteno krščansko i med prekmurškimi Slovenci v Clevelandu najbolje ugledno družino. Mr. Horvath je rodom iz Brezovice (zato nosi tudi domače ime Breznjek) v torjanskoi fari. V Cleveland je prišel leta 1913 i začno z delom (kak zvešče skorjo vsi naši rojaki i Clevelandi) pranjem oken. Kda je pred 25 leti umro gospodar kompanije "Prospect," pri štetrom je Mr. Horvath delao, je bila kompanija k odaji. Podjetni Mr. Horvath je s svojim kompanijonom kupo kompanijo i jo je do dnes z velikim go-spodarskim znanjom vodo i povekšao. Kesnje so začnoli z vednakov kompanijov tudi v Buffali i tak Mr. Horvath pol-svojega delovnega časa preživljo v Buffali. V lepom domu na Bunts Rd., štero je sam dao postaviti, pa z dneva v den go-spodinj Mrs. Horvath. Od treh hčeri dve živita. Starejša, Ann, je poročena z Mr. Fr. Arkom i ravno dnes praznuje 4. letnico poroke, mlajša pa je v dekliskom internati pri South Bendi (Ind.). — Ceravono sta Mr. i Mrs. Horvath go-spodarsko visiko zrasla, sta zato ostala domačiva med svoji prekmurškimi rojaki. Mr. Horvath je blagajnik Društva sv. Stevana i pred dvemi leti je dao pobudo za usatnovitev društva za gojitev družabnost — Ohio Men's Association. — Slavljencoma najlepše čestitamo i jima želemo ešče du-go i blagoslova božega puno življenja.

Gostovanje. V družini našega prekmurskega prijatelja Joe Grdina de prišesto soboto (14. maja) gostovanje. Njegov sin Mr. Anton Grdina popelje toga dneva ob 10 dopoldne v cerkvi Marijinogi Oznajenja (W. 130) pred oltar svoje bodoče spremljevalko življenja Miss Elizabeth Jane Blatnik. — Mladomi pari naše najlepše čestitke!

Materinski den so preminoko nedeljo skoro v vsej družinaj obhajali kak družinski svetek v čest našim dobrim materam. Odvečera toga lepoga sunčnoga majskega dneva so se delali obiski pri prijatelaj. Vekša družba je bila zbrana pri Sinčekovih na E. 40. Večino so imeli štrigovčani, liki mali Casar je visiko držao prekmursko zastavo i zatrjeva, ka je on Prekmurec. — Pri Louis Čiček so obeluzavali na te den rojstni den mladoga Čičeka, šteri je po odpevani pesmi pihno 6 prižganij svetk na torti.

CHICAGO

Nenadna smrt. Srčna kap je zadela našega rojaka Mr. Stevana Majcen. Po kratkom trpljenji so vmrli v špitali. Samo malo več kak mesec je toga, ka smo poročali, ka je vmrila njegova žena. Po kratkoi dobi vdovskega življenja odhajajo tudi Stevan za svojoj ženov. Naj v miri počivlje!

STARI KRAJ

Tudi taksi so v Prekmurji. (Iz ednoga pisma.) Zdad smo zidali zgradbo na 2 štoka v Trnji v Grabici. (To je Zadrugi dom.) Zdad je več pod strehov pa ešče izda dosta dela je. Tak za pol leta bo gotovo. Koštalo bo okrog 1 1/2 milijona. Prinas je zdad resna prava demokracija, ka so vsi ljudje vednakopravnji. Prinas se zdad delajo fabrike. Dosta novih fabrik že dela, dosta se jih pa ešče redi. Le premalo delavcov imamo. Prinas se zdad ne trbej bojati, ka

ne bi mogoče odati, vse je dobro plačano v trnjarskoi zadruzi. Ne vervlitate, ka se vam ta edni tožijo, ka je prinas slabo. Tak dobro ešče prinas nikdar ne bilo. Ve je istina, ka ešče tu pa tam nega kaj kupiti, ka bi si što želo. Imamo pa vsakši den več i imeli mo za nekaj časa vsega zadosta. Za par let te nam v samoi USA zavidali. V kratkom bo po celom Prekmurji napelana elektrika. Okolik Lendave so našli petrolejske vrelce. Tam že zdad dela okrog 4000 delavcov. Če bi zdad videli Lendavo, je ne bi prepoznali. Kaka pa, tisti veliki gospodov pa trgovcov zdad nega več. Vse trgovine so zadružne, trgovci pa delajo za mesečno plačo. — Dragi naš rod! Prinas se zato ešče bolno žmetno dobi kangar za gvant, drugo že skoro vse je. Če vam je mogoče mi poslati za eden kaput letnoga, sivoga gladkoga kangara. Eli pa eden napravljeni kaput. Ve mi je žmetno, ka prosim. Jaz bi najraj plačao, ka peneze imam. (Objavili smo to pismo, ka vidite, ka tudi taksi imamo doma v Prekmurji. Tomi Trnjaričari le pišite, naj ide k doktorji, pa jemi naj pamet zvrčaji.)

Pismo iz Argentine

Rosario, Arg. — Že je tu veliki teden (pismo je bilo pisano 13. apr. op.) — Velika noč, pa vam nisem utegnla pravočasno sporočiti velikihni pozdravov ter vam želat vsem skupaj: Veselo Alelujo! Bila sem na misijonskem potovanju ter obiskala naše sestre v Paraguaju, kjer delujejo v šolah, bolnišnicah i misijonih med Tobo in Čulupi Indijanci. Mogoče bo pa le ko-ga zanimalo, kako se pride k njim. Iz Rosario se pelje tri dni z ladjo po reki Parana do glavnega mesta Paraguaya, Asuncion. Tukaj je treba čakati par dni na

drugo ladjo, ki rabi zopet tri do štiri dni do Puerto Casado po reki Paraguay. — "Casado" ima ime po večkratnem milijonarju — imenujejo ga "kralj Čaka" — ki je posestnik zemlje, ki je večja od Jugoslavije. Vse tu je pod njegovo upravo, tako železnica i tovarna tanina. Njegovi podaniki — delavci so večinoma Nemci i Indijanci. Nebrojna čreda živine se mu pase po nepregledni ravnini. Postavil je tudi malo cerkvico na čast sv. Ramonu; oskrbujejo jo čč, pp. salezijanci, ki poučujejo dečke, dekleta pa poučujejo sestre iste-ga reda.

Od Casado dalje se pelje z vlakom, ki vozi le enkrat v tednu i sicer počene zjutraj ob sedmih. Če ga zamudiš, čakaj sedem dni. Voz I. razreda ima lesene klopi, okna so brez šip; polkna varujejo pred dežjem ali pekočim soncem; II. razred — prazen voz, brez sedejev. Ljudje sedijo kar na svoji prtljaji ali pa na tleh tako, da jim noge binglajo iz voza. Da bi zadel vlak s kakim drugim vlakom, se pa ni bati; edino kar mu je treba, paziti mora, da ne poveži kake krave ali teleta, ki se pasejo po nepregledni planjavi ob železnici i večkrat počivajo na lezniški progji.

Pa se je že zgodilo, da je zdrčalo vozno kolo potniku iz voza. In kaj je naredil? Skočil je iz voza, tekel ob vlakom i mahal na vse pretege, da so ga končno opazili. Vlak je ustavlil i ko je povedal svoj dogodek, je vlak lepo vozil nazaj toliko časa, da so našli i naložili zgubljenokolo... Delo usmiljenja! Potostaje nazivajo po številu kilometrov. Skoraj na vsakih 20 kilometrov se vlak ustavi, da odloži meso za delavce ob progji, ki podirajo drevesa. — Ko zažvižga vlak, hitijo iz lesenih bajt žene, otroci kar s krožniki po svoj delež. Ob polnoči smo prišli na postajo 145 km in prespali drugi del noči na tleh skladišča za bombaž.

Vlak vozi tudi pitno vodo, ker je v mnogih krajih voda nepitna radi prevelike količine grenke soli, ki je v njej. Imajo sicer vodnjake z deževnico, toda v času suše jo zmanjka. Indijanci si pomagajo s kaktusovim sokom, kajti kaktusovi je tukaj izredno veliko i so visoki kot drevesa. Prerežejo "karavatan" tako ga imenujejo in srkajo tekočino iz njega — nič zato če malo bode.

Prevoznih sredstev tu ni, kvečjemu kak konjček, zato pa je treba čakati tovrstnih misijonskih avtov. Po dveh dneh čakanja sta priropotala dva in z njima č. g. misijonar, dva brata i dva katehumena-Indijanca. Naložili so vreče i zaboje živil, ki jih je pripeljal vlak, prisledle sva s sestrom i odrinili smo skozi pragozde proti misijoncu. Trikrat med dnevom se počiva i kuha. Imeti pa se mora vse s seboj, kajti na poti se ničesar ne dobi razen drv za ogenj. Tukaj je divjala paraguajsko-bolivjska vojna i se še sedaj najdejo ostanaki razbitih avtov, vozil, topov itd.

Zvečer pa se na takem potovanju utabori na kaki planjavi sredi gozda; zakuri se velik ogemj, se skuha rižovo juho — čaj imate in prigrizne kruh. Tako smo napravili tudi mi i ko smo povečerjali, smo raztegnili svoje odeje v spalnico božje narave daleč, daleč proč od človeških bivališč. Ponoči pa je slišati lajanje lisic i glasove raznih nepoznanjih živali. Tigri, pume, divje mačke so tu doma za gori ogenj celo noč, da ne bi katerega od potnikov obiskale.

Prvo noč smo prenočili v Buqueronu, drugo v Alikviti. To so bile bolivjske vasi — sedaj le podrtine. V Buqueronu je veliko vojaško pokopališče padlih vojakov, ki pa je vse preručeno z visoko travo. Nihče jim ne bo krasil grobov. R.L.P.

Vetati pa je treba zjutraj zgodaj, najprej sv. maša. Čč. pp. imajo prenosljiv oltar (nekak zabojček) tega postavijo na avto i duhovnik mašuje. O, kako velik i nedosegljiv je Bog v svoji ljubezni i ponižnosti! Na mašnikove besede pride na zemljo kjerkoli, tudi v največjem siromaštvu. Ne morem popisati, kaj vse občuti duša ob taki sveti uri v slavni katedrali božjega stvarstva. Vse mirno, na vsaki strani križa brlita dve svečki na akromnem siterku, na nebu strmijo zvezdice na čudežu, ki se dogaja, trume angelov molijo Boga tu na smrtnem polju tolikih vojakov. Nato sv. Obhajilo — duša ne progreša ničesar, ima vse — Boga.

Indijanca sta med tem skuhala črno kavo. Nato pa smo zopet odrinili naprej —naprej skozi deviški pragozd do misijona sv. Jose-Esteros. Pozno v noč smo tretji dan prispeeli prašni, zamazani, utrujeni i lačni; avta sta obstala pred hišico čč. patrov, kjer nas je posdravil Monsenor Walter, misijonski prefekt, misijonska družba; naše sestre i otroci gojenci. Nato smo se pozdravili Jezusa v misijonski cerkvi, ki je napravljena iz blata, indijanski otroci so pa zapeli v svojem jeziku čulupi pesmico Materi Božji na čast.

Torej čč. mesec pišem ta list, kar sram me je, pa nas je tako malo, da nam čas mine da se niti ne zavedamo kdaj. Ponočno se zahvaljujemo za veliko pozornost i dobroto, ker redno dobivamo "Ameriško Domovino", da vsaj malo živemo, kako trpijo naši v nepozabni domovini i zopet kako napredujemo Slovenci v Ameriki, Kanadi i drugod. Prisrčne pozdrave sprejmeti od nas vseh tu in še posebno od

S. M. Anrelije.

Od fare Marije Vnebo-zvete

Cleveland (Collinwood), O. — To je posebno naznanilo za naše društva Najsv. Imena v naši fari. V nedeljo 15. maja se vrši redna seja našega društva in ker bo to zadnja seja pred praznovanjem 20 letnice našega društva, zato ste prošeni vsi člani, da se gotovo udeležite vsaj te seje.

Prav prijazno vabimo vse kandidate kakor tudi vse bivše člane, ki ste postali nekam mlajni i ste izostali od naših sej i društvenih aktivnosti, da se nam sedaj pridružite i pridete v nedeljo na sejo, da se uredi vse potrebno za proslavo, ki se bo vršila 29. maja. Bratje, zavedajte se, da je to delo vseh članov i ne samo nekaterih. Če se bomo vsi podali na delo i dobro poprijeli, bomo imeli tudi gotovo uspeh. Nikar ne pričakujte, da bo vse delo opravil sam odkor. Pridite na sejo i pomagajte z navseti i potem tudi z delom, kjer bo treba. Na tej seji bo napravljen celoten program, ki ga bomo potem objavili v slovenskih listih.

Prav prijazno tudi vabimo na to sejo, seveda če jim je mogoče udeležiti se, našega predsednika Zveze, Math Intiharja i častnega predsednika Anton Grdina.

Dalje ste prošeni vsi člani, ki imate v prodaji tiketa za televizijski aparat, da gotovo vrnete odrezke i denar kakor tudi neprodane tikete zadnji čas do 22. maja, da bo lahko vse pravočasno urejeno za našo slavnost, kjer bomo oddali tisti televizijski aparat. Kdor ne more priti na sejo, naj pa prinese tikete dopolne 22. maja v spodnjo cerkveno dvorano od 9. do 10. ure, kjer bo lahko tudi vpisal nove člane, ki želijo pristopiti v društvo Najsv. Imena 29. maja. Torej prosim vas vse, da upoštevate to naznanilo, ker zadnji dan se ne bo mogoče ukvarjati s tiketi.

Z bratskim pozdravom, Joseph Hočevar, tajnik.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 23. novembra 1914.

Zedinjenih Držav Severne Amerike **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vse za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Podpredsednik: FRANK TUSHNET, 715 Rush St., Joliet, Illinois
1. podpredsednik: STEVE J. KOSAR, 2222 No. Major Ave., Chicago 29, Ill.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 659 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 381 Ima St., Joliet, Ill.
Zastavnik: JOHN NEMANICH, 606 N. Hickory St., Joliet, Illinois
Blagajnik: ANTON SMREKAR, 1012 Vine St., Joliet, Ill.
Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, 418 No. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrh. nadzornik: JOSEPH A. ZALAR, 381 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 1149 W. 21st St., Chicago, Illinois
ANNA FRANE, 2248 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POBORNITNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 33 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
MARY KOVAIC, 2489 So. Avers Ave., Chicago, Illinois
FRANK LEBE, 1206 Chestnut St., Ottawa, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. Jan. 1949 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, pokojnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrt milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustavi v vsakem mestu Zdr. držav s ne manj kot 5 članicami za odrasle oddelke. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (člani) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in postopke.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je nad 100% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredstvo.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila za obrnite pismo ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 381 Ima St., Joliet, Ill.

Slovenska bratska društva in amerikanizem

Prvi teden letošnjega maja je bil uradno proglašen kot "bratski teden." Predsednica Ameriškega bratskega kongresa, Miss Jeanie Willard, v svojem uradnem proglašenju apelira na vsa bratska društva da naj praznujejo bratski teden s primerno proslavo. Temeljna točka vsaki taki proslavi pa naj bo amerikanizem. Cela proslava naj služi v izraz in dokaz, da kot člani bratskih organizacij smo dobri in lojalni Američani in, da nismo privrženci ali sopotniki tistih, ki rujejo zoper našo deželo in njene ustanove.

Predragi rojaki Slovenci, to je en proglaš, ki bi ga moral vzeti na znanje sleherni ameriški Slovenec. In to zaradi časov in okoliščin, v katerih živimo.

Vsak, ki količkolj pozna zgodovino naših ljudi v Ameriki, ve, da so do malega vsi ameriški Slovenci včlanjeni v eni ali drugi bratski organizaciji; večina jih spada v dve ali tri. Jednote. Vsak, ki kaj razume, tudi ve, da naše slovenske jednote in društva so dvoje vrste: katoliška in protiverska. Nepristranskih ali nevtralnih bratskih organizacij med nami ni, ker niti mo goče niso. Tistim, ki so včlanjeni v katoliških društvih, bo ta poziv, da pokažejo svojo lojalnost do naše države, dobrodošel; vsem drugim pa zelo potreben.

Kar se tiče naših katoliških društev in jednot, lahko rečemo, da niso nikoli učile ali odobravalе kako nelojalnost do naše države. Ker tisti, ki daje Bogu, kar je božjega, tudi ne krađe cesarju, kar je cesarjevega. Tisti, ki ima Bog za najvišjega gospodarja, bo spoštoval vsako pošteno in pravomočno človeško oblast.

Cisto drugačno vlogo so igrali in še igrajo protiverske organizacije med našimi ljudmi. Med drugimi imajo sledeče zasluge: Pod krinko naprednosti, so v arca revnih in zbeganih slovenskih priseljencev, sejale dvom o Bogu, o veri, o posmrtnem življenju. Namesto, da bi jim dale poduk, pomoč in navdušenje za boljše življenje v novi deželi, so jim z neolikanim zasmehovanjem kradle zadnji zaklad, ki so ga prinesli s seboj iz stare domovine in to je bila vera v Boga in vera v poštenost in čednost. Z vsem svojim klevetanjem niso pridobili raja na zemlji niti enemu revnemu slovenskemu priseljenču, mnogim pa so uničili vsako upanje-do raja po smrti in tako jim zagrešili to revno življenje v tej solzni dolini.

Druga zasluga, ki jo imajo te organizacije, je ta, da so že desetletja širile med našim narodom brezverski socializem in tako pripravljale pot svetovnemu komunizmu.

Njih tretja zasluga je, da so tako od začetka odobravalе sovjetizacijo slovenske dežele, kakor tudi vseh drugih dežel, ki jih je ruski medved zaprl v večno temo svojega nenasičnega trebuha.

Njih četrta zasluga je, da so zadnja štiri leta, potem svojih uradnih glasil, ponovile vsako njihovo komunistično propagando v prid Rusije in v škodo Združenih držav ameriških. Potom istih uradnih glasil, so prodajale svojim članom največjo neslanost in neumnost, kar jo je svet kdaj slisal v celi zgodovini človeštva, češ: da pod komunizmom je prava demokracija in ne v Ameriki, in da tisti komunizem, ki ima več ljudi na prisilnem delu kakor jih je imel Hitler, ki ima več političnih jetnikov kakor so jih imeli nacisti, ki ima več ljudi v popolnem suženstvu kakor so jih imeli rimski cesar Nero ali egiptovski Fara, da ta komunizem je branitelj človeške svobode. Pod komunizmom, da je delo

A. S. Puškin:

Kapetanova hči

Med tem smo zapazili, da se uporniki pripravljajo za napad. Skoro se začele zvižgati krogle okrog njih ušes in več puščice je obitalo okoli nas v zemlji in palisadah.

"Vasilisa Jegorovna!" je rekel kapetan, "tukaj ženske nimajo ničesar opraviti. Odvedi Mašo; vidiš, dekletce je bolj mrtvo, nego živo."

Vasilisa Jegorovna, katero so bile omečile krogle, je pogledala na stepo, kjer se je opazilo živahno gibanje, in je rekla svojem možu: Ivan Kuzmič, Bog gospoduje nad življenjem in smrtjo: blagoslovi Mašo. Maša stopi k očetu!"

Bleda in drhteča je pristopila Maša k očetu, se spustila na kolena in se mu sklonila do zemlje. Stari poveljnik jo je trikrat prekrizal. A potem jo poljubil in ji rekel z izpreme-

njenim glasom: "Bodi srečna, Maša. Prosi Boga: On te ne zapusti nikoli. Ako najdeš dobrega moža, da naj vama Bog ljubezen in pomoč. Živita, kakor sva živela midva z Vasiliso Jegorovno. In sedaj, srečno, Maša! Vasilisa Jegorovna, brž jo odvedi!"

Maša se mu je vrgla okrog vratu in zahtela. "Poljubiva se še midva," je rekla jokaje kapetanki. "Zbogom, moj Ivan Kuzmič! Odpusti mi, če sem te kdaj kaj razjela!"

"Zbogom, zbogom, mianica!" je dejal kapetan in objel svojo ženo. "Dovolj, dovolj! Hitita domov, in če moreš, obleci Mašo v sarafan."

Kapetanka se je oddaljila z Mašo. Gledal sem za Marjo Ivanovno; ozrla se je nazaj in mi pokimala z glavo.

Sedaj se je Ivan Kuzmič obrnil k nam, in vsa njegova pozornost se je uprla na sovražnika. Uporniki so se strinili okrog svojega poveljnika in so zdajci poskakali s konj.

"Sedaj stojte hlabro," je rekel kapetan, "napad se začne..."

V tem hipu se je razlegel strašen vrišč in krič; vstali so se v divjem begu zaleteli nad trdnjavo. Naš top je bil nabasan s kartečami. Kapetan je čakal, da so prišli prav blizu nasipa, nato je zopet sprožil. Kartečica je udarila naravnost v sredo mnogostevnih vstašev. Uporniki so odpljusknili na obe strani in se umeknili. Njihov poveljnik je ostaj sam v opredelju.

Ljuto je mahal s sabljo in jih očitvidno navduševal. Krič in vpitje, ki sta bila za hip umolknila, sta se obnovila takoj znova.

"Sedaj, dečki!" je vzkliknil kapetan, "sedaj odprite vrata, udarite v bčene! Dečki, naprej na izpad, za menoj!"

Kapetan, Ivan Ignatjič in jaz smo bili hkrati kraj nasipa, a oplašeno vojaštvo se ni genilo. "Zakaj stojite, otročiči?" je zaklical poveljnik. "Ako nam je

vec res svoboden; v Ameriki pa pravi suženj. Bratje Slovenci! Skrajni čas je, da vsak, ki se ne strinja s tako neumnostjo, povzdigne svoj glas in na vse grlo pove, da je in hoče biti veren Kristjan in dober državljan ameriški. Komunistična propaganda v naših listih je začasno zmešala pojme mnogim, toda samo za en čas, zdaj jih je že malo, ki to verjamejo. Ista propaganda pa je, za dolgo let onečastila slovensko ime pred drugimi Američani. Radi te propagande nas smatrajo za splošne levčarje, za neamerikanske elemente, za prave balkanske bandite.

Če hočemo odkupiti svoje dobro ime in oprati svojo čast, moramo porabiti vsako priložnost, da pokažemo svojo vero v Boga, svojo ljubezen do Njegove Cerkve, in svojo vdanost in zvestobo do naše in resnici svobodne in demokratične dežele Amerike. Naj jo vsemogočni Bog blagoslovi in ohrani za večno. Father Kuzma, duhovni vodja D.S.D.

umreti, urimo; naša dožnost je."

V tem hipu so uporniki navali na nas in vdrl v trdnjavo. Boben je utihnil; vojaštvo je odložilo orožje. Ispodnesli so mi noge, toda skočil sem pokonec in šel skupaj z vstaji v trdnjavo. Kapetana, ranjenega v glavo, so obkrožili lopovi, zahtevajoč od njega ključe. Hotel sem mu na pomoč; več krepkih kazakov me je zgrabilo. Zvezali so me s svojimi pasovi in mi govorili:

"Tako, tako, vam že pokažemo, izdajcema našega carja!" Vlekli so nas po ulicah. Prebivavci so prihajali iz svojih hiš s kruhom in soljo. — Mahoma so zakričali neki glasovi v topli, da je car na trgu, kjer pričakuje ujenike, da sprejme njih prisego zvestobe. Ljudstvo je drlo na trg, tudi nas so gnali tja.

Pugačov je sedel na stopnicah pred pragom kapetanove hiše v naslanjaču. Oblečen je bil v rdeč kazaki kaftan z našimi. Visoka soboljevčepka z zlatimi naveški mu je senčila zareče oči. Njegov obraz se mi je zdel znan. Kazaki starejšine so ga obkrožali. Oče Gerasim je stal bled in drhteč s križem v roki pred stopnicami; zdelo se mi je, da ga tiho prosijo za žrtve, ki imajo poginiti žalošne smrti. Na trgu se gradili v naglici visilice. Ko smo se približali mi, so razgnali Baškirec in množico in nas predstavili Pugačovu.

Zvonjenje je utihnilo, nastala je globoka tišina. "Kdo je poveljnik?" je vprašal samozanec.

Naš kazaki podčatnik je stopil iz množice in pokazal na Ivana Kuzmiča.

Pugačov je srepo pogledal in mu rekel: "Kako si se upal ustavljati se meni, svojem carju?"

Poveljnik, od rane skoraj onemogel, je zbral zadnje moči in odgovoril z odločnim ziasom: "Ti nisi moj car, ti si ropar in usnik, slabi!"

Pugačov se je mračno namrgodil in je zamahnil z belim robcem. Nekaj kazakov je zgrabilo kapetana in ga vlekle k visilicam. Na njih povprečnem brunu se je pojavil oni izkazeni Baškirec, katerega smo zasliševali prejšnji dan. V rokah je držal vrveco, in za hip sem zagledal ubogega Ivana Kuzmiča, visečega v zraku.

Za tem so privedli pred Pugačova Ivana Ignatjiča. "Prisezi zvestobo," mu je rekel Pugačov, "svojemu carju Petru Fedoroviču!"

"Ti nisi naš car," je odvrnil Ivan Ignatjič, ponavlja besede svojega kapetana, "striček, ti si ropar in samozanec."

Pugačov je zopet zamahnil z robcem, in dobri poročnik je visel poleg starega predstojnika. Sedaj je prišla vrsta name.

Smelo sem gledal Pugačovu v obraz, pripravljen, da ponovim odgovor svojih hrabrih tovarišev. Tedaj sem zagledal v svojem velikem začudenju sredi uporniških starejšin — Svabrina, ostrizenega po kazaško v okroglico in oblečenega v kazaškem kaftanu. Pristopil je k Pugačovu in mu zašepetal nekaj besedi na uho.

"Obesite ga!" je ukazal Pugačov, ne da bi me pogledal. Vrgli so mi vrv okrog vratu. Začel sem šepetati tiho molitev, kesajoč se iskreno vseh svojih grehov in prošel Boga za rešitev vseh, ki so bili dragi mojemu srcu. Privlekli so me že pod visilice. "Ne boj se, ne boj se," so mi ponavljali rablji; menda so me hoteli v resnici bodriti.

Zdajci sem zaslišal krič: "Postojte, nesrečniki, počakajte!..." Rablji so se ustavili. Tudi jaz sem se ozrl. Saveljič je ležal pred Pugačovinam na kolenuh.

"Očka moj rodni!" je govoril ubogi moj sluga. "Kaj ti koristi smrt tega bojarskega otroka? Izpusti ga; odkupnino dobiš zanj; če pa hočeš drugim v zgled in strah koga obesiti, zapovej magari mene, starca!"

Pugačov je dal znamenje, in takoj so me razvezali in izpustili.

"Naš batjuška ti odpelja," so mi govorili.

Ne morem reči, da sem se v onem hipu oveselil svoje prostosti; ne pravim sicer da bi je bil žalosten. Moji občutki so bili preveč zmedeni. Privedli so me vnovič k uzurpatorju in me posadili pred njega na kolena. Pugačov mi je pomolil svoje žilasto roko. "Poljubi roko, poljubi roko!" so mi prigovarjali okrog. Toda jaz bi bil rajše umrl najgrozovitejše kazni, kakor da bi se bil tako podlo ponižal.

"Moj ljubi Peter Andrejič!" mi je šepetal Saveljič, stoječ za menoj, in me dremal. "Ne bodi trdovraten! Kaj te stane? Pjuni in temu stod... feji! — in mi poljubi roko."

A jaz se nisem genil. Pugačov je povesil roko ter rekel amehljaje: "Njegovo blagorodje je očitvidno znorelo od veselja. Vzdignite ga!"

Vzdignili so me in osvobodili. (Dalje prihodnjaj)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Krasen dom v prvotnem stanju, dvoje opremljenih stanovanj, posebno stanovanje za lastnika; 6 garaž, lot v velikosti 50x230; donša \$1,400.

Dalje imamo tudi več lepih in finih hiš za dve ali eno družino. Za pojasnila pokličite:

Sarah A. Jackson
Real Estate Broker
603 E. 101. St. tel. MU 1310. (98)

Blizu Grovewood

Oglejte si to hišo, če hočete res dober dom. Ni nova, ampak je ena najboljših izdelanih kar ste jih videli. Blizu Grovewood Ave., 6 krasnih sob vključivši 3 spalne sobe, vse v najboljšem stanju. Podstrešje napol izgotovljeno. Hiša je vsa izolirana, fireplace na plin, stoker furnez na paro, kuhinja obložena s ploščami (tiles), lot 35x135, zraven še en lot 62x135. V ceni so vključeni vse preproge, benški zastori, zimska okna, mreže, incinerator. Blizu šole. Pokličite takoj za ogled. Cena \$16,500.

Bateik Co.
Real Estate & Business Brokers
18009 Waterloo Rd.
IV 5577. (95)

Bi radi predelali!

Kadar bi rad kaj predelali, nimaš ali motrali pokličite sprotno mimarja, ki vam bo napravil investno delo po izmeri ceni. Pokličite po 5:30 večer, ali v soboto in nedeljo ves dan:

JOHN KOJCANCIC
1246 E. 58 St.
EN 1182

Opremljena soba

Poštenemu moškemu se odda opremljena soba na 1164 E. 61. St. tel. UT 1-2794. —(94)

Farma naprodaj

Vzhodno od Painesville na cesti 20 se proda 40 akrov farma, 10 akrov sadnega vrta, 5 akrov grozolja, ostalo orna zemlja; kurnica za 3,000 kokoši, 1,000 kokoši je že tam, hlev (bank barn), 7 sob hiša, plin, elektrika, tekoča voda in razno orodje. Se mora prodati, zelo zmerna cena. Za pojasnila pokličite

Joseph Globokar — Realtor
986 E. 74. St. tel. HE 6607. (95)

Hiša za 2 družini

Naprodaj je hiša za 2 družini, 10 sob, furnez, 2 garaži; spodaj 6 sob praznih. Blizu E. 79. St. in St. Clair Ave. Za pojasnila pokličite

Joseph Globokar — Realtor
986 E. 74. St. tel. HE 6607. (95)

Christiana Lodge and Cottages

Edwardsburg, Mich.

The Lodge has 30 rooms, with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.

All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to overnight guests. Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on US 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

DOMINIC KRASOVEC, Prop.
Phone 9126F5
P.O. Edwardsburg, Mich

NAZNANILO

Vsem prijateljem in znancem naznanjam, da sem prevzela Slovensko gostilno

ROSE CAFE

1301 E. 54 St. & Marquette

Kjer bom zopet postregla s vsemi najboljšimi pijačami in jedili. Postrežba točna in prvovrstna.

Vsak petek in soboto igra izvrstna Nick Spinova godba. Se priporoča lastnica.

ROSE FRANK
in SINOVA

FURNEZE NA PLIN INSTALIRAMO!

Pokličite za preračun zastonj

BO 7710

Better Htg. & Plbg. Co.

RE-NU AUTO BODY CO.

Popravimo vaš avto in probavamo, da bo kot nov. Popravljamo body in fenderje. Welding.

JOHN J. POZNIK
Glenville 3838
983 East 152nd Street

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61st ST.
TEL. UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in do gro.

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does! Wouldn't you if they didn't? The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel low and listless.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

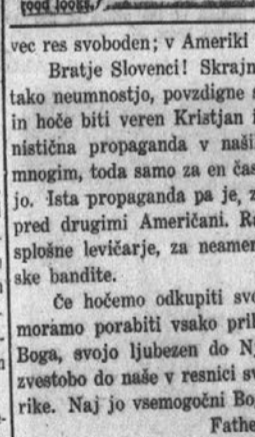
A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
Evanston, Illinois

Here's a dress that really takes to summer travel! Made of Avico tri-jet knit rayon in soft lilac, it's wrinkle-resistant, easy to pack and easy to launder. Notice its pert man-lin collar, brief kimona sleeves and simple tailored design that make for cool, comfort, as well as good looks.

Na tej strani "železnega zastorja." — Samo 45 milj na to stran od železnega zastorja je videti ameriške tanke od 6. ameriške oklopne kavalarije v paradi ob proslavi "armadnega dneva" v Grajewoohr, Nemčija. Med visjimi vojaškimi osebnostmi je bil general Lucius Clay, ki je ameriški vojaški guverner v Nemčiji. To je bila najtudi general Lucius Clay, ki je ameriški vojaški guverner v Nemčiji. To je bila večja vojaška moč, ki je bila pokazana po II. svetovni vojni, kajti v paradi je bilo nad 200 tankov.

Stara mama

(POVEST)

"Zakaj neki?" je vprašala. "Ali ne morem tudi jaz počakati?" Saj lahko kaj pomagam. Noel, ali ni ta nesreča nekaj pošastnega?"

"Meni je Čip všeč," je dejal Noel. "Smešno se sliši, a čil mi je všeč prvi hip, ko sem ga ugledal. Tebi ne?"

Judita je prikimala, več ni mogla. V grlu jo je bolelo in vedela je, da komaj zdrži solze. Tako pošastno in neverjetno je bilo, da so morali povzročiti to nepotrebno trpljenje.

Major Stroud je telefoniral zdravniku Mills pa je šel ponj, ta pot je bila najkrajša. Medtem pa sta Noel in major Čipa spravila v posteljo.

Judita je bila sebi prepuščena in si je ogledala malo stanovanje. Prižgala je plin v mali kuhinji in postavila na ogenj kotliček vode. Nato je odkrila nekaj žganja in ga nesla v sobo če ga bodo morda potrebovali. Ko je tako v naglici pripravljala stvari, ki bi jih utegnil zdravnik zahtevati, se je dobro seznanila s Čipovim domom. V sprejemnici sta bila dva močna udobna stola in zofa, vse pokrito s rjavim platnom. Tam je bila tudi miza, dva Ropsova bakrotiska in dolga vrsta knjig o verskih rečeh. Če izvzamemo knjige in bakrotiska, je bila soba tako neosebna, kakor jo je more kak moški imeti. Gnilo jo je, kajti soba je bila tako — ista je prave besede — tako izrašana.

"Človek ne more živeti samo od knjig, moj ubogi Čip," si je mislila. Zdelo se ji je, da spet gleda prijazne, trudne poteze okoli njegovih ust in oči. Kako hudo osamljen mora biti, ko nima druge človeške vezi ko

majorja Strouda. V dveh bitkah sta bila skupaj, ji je ta povedal. Pomisli, svetovni vojski pravi bitka! Nasmehnila se je pri tej misli. Mnogo je prestala major. Menda bosta tudi oba enako stara — kakih štiri in trideset. Samska. O, brez dvojca!

Nato je prišel zdravnik — vesel hrupen mož s kratko sivo brado. Videti je bilo, da oba pozna že leta in leta.

"Pomagaj sem temu mladeniču na svet," je rekel Juditi in prijazno potapljal najorju krepko ramo. "Mladenec pa, ki se mu ni poznalo, da bi potreboval pomoči ne ob tej ne ob kakih drugi priliki se je malo nasmehnil, kakor da mu je nerodno, in vrata so se za njimi zaprla. Noel in Judita sta morala vsa nesrečna čakati v sprejemnici. Spogledala sta se.

"Zakaj nisi mogla podreti takega pijanca?" je vprašal Noel, ko je hodil po sobi z rokami v žepu. "Zakaj si si izbrala ravno Čipa?"

Čudno, da je ime kar samo ob sebi postalo obema tako domače!

"Zakaj? Joj, Noel, kar ne morem si misliti, da je res! Ali

nismo tega samo sanjali? Če se mu kaj zgodi —"

Samo če ne bo kakšnih vražjih posledic," je dejal Noel in nagubanil čelo "si navsezadnje vsem še zelo ustregla. Hočem reči — tako krasen človek je — všeč mi je. In mislim, da bi tudi midva mogla biti njemu všeč!"

Judita je prikimala. "Bojim pa se, da ima pretres, Noel."

"Morda pa je zelo rahel. No, bova že zvedela v nekaj minutah. Imel je na čelu strašno buško, drugih znakov pa nismo mogli najti nobenih."

"Pomisli, če bi ga bili ubili!" Ni bilo v Juditini naravi, da bi domnevala pošastne možnosti. "Če bi ne bila šla do kluba, da tebe pobere," je predla dalje, "če bi se bila peljala naravnost domov, se to ne bi bilo zgodilo."

"Molči no, Judita! Kakšen smisel pa naj ima vse to? Poglej —" se je ustopil prečnjog. "Videti je, da Čip ni ravno premožen. Hočem urediti račun z zdravnikom. Saj boš na moji strani, kajne?"

"Seveda. Tudi jaz sem že mislila. Pa še nekaj, Noe!"

"No?"

"Vso so stvar ohraniva zase. Domačim najrajši ne bi nič povedala. Si za to?"

"Zelo. To je najina stvar."

"Zadnje čase tako nisem porabila skoraj nič od svojega denarja. Račune bova delila, vsak polovico . . . Tudi Gordonu nič ne pravi, kajne?"

"Gordonu? Njemu še najmanj."

Tedaj se je zdravnik vrnil, za njim pa major Stroud. Rahlo sta zaprla spalnico.

"Nič takega, da bi se bilo treba vznemirjati," je rekel zdravnik veselo s prisrčnim glasom, kakor imajo navado zdravniki. "Človek se utegne huje poškodovati na lovu vsak dan, in nihče si zato ne bo delal skrbi. Rahel pretres in nekaj prask, to je vse, gospodična."

"No, tudi to je več ko dosti," je dejala Judita. "Pretrsi so mi zoprni. In res ni nobena kost zlomljena?"

"Dajem častno besedo kot oče sedmih otrok. Lahko pridete svojo žrtve obiskat čez dan ali dva, pa se boste na lastne oči prepričali. Major Stroud bo

prenočil tukaj na tej zofi, bolničarka pa bo zjutraj pri roki, če jo bomo potrebovali. Tako torej: Miss Skrb, odpeljite se domov in srce vam bodi pokojno."

"Zelo ste naju potolažili, gospod," je rekel Noel in mu stisnil roko.

Major Stroud ju je spremljal do vrat, prej pa si še zapisal njuno telefonsko številko na poljo, ki je metodičnemu Čipu visela nad pisalnikom.

"Povejte mu, ko se zave, kako hudo nama je, in kako . . . naju skrbi."

Major pa je zmajal z glavo. "To bom prepustil vama," je dejal, ko sta odhajala. "Jaz mu bom že drugačno pesem zapel . . . falotu, brezbriznemu."

Zabičala sta tudi Millsu, ki je nanju čakal, naj molči, in se odpeljala domov, ne da bi kaj dosti govorila. Na pragu svoje sobe pa je Judita Noela poljubila za lahko noč.

"Vesela sem, ker sva slišala, da nikomur nič ne pove," je šepnila. "Mati bi ga prvi pričela iskat v 'Who's Who' — bi grozno." (Dalje prihodnjik.)

KEEPING HEALTHY

What Is Tuberculosis?

By Dr. Joseph B. Stockton, Cuyahoga County Tuberculosis Controller

ONCE it was called consumption, or the "wasting disease." Those sick with it lost weight, strength, color, and gradually wasted away. Today we know more about the disease and we are able to cure it long before it reaches the wasting stage. We can also prevent it. No longer do we call it consumption but by the more hopeful and scientific name, Tuberculosis.

Tuberculosis is a catching disease. It is caused by a very small germ. People who have the disease spit out these germs or cough them up. If the germs get into the mouth or nose of a healthy person, he, too, may get the disease. The germs may be spread from one person to another in several ways. Kissing on the lips is one. Germs spit on the floor may mix with the dust and later may be breathed into the lungs. Using the drinking glass or spoon of a person who has tuberculosis is another, for the germs may be left there by his lips. Anything which touches the lips of a person sick with tuberculosis may have tuberculosis germs on it.

How the Germs Act
When tuberculosis germs enter the body they may get a foothold in the lungs, just as seeds which fall on the right soil may take root. The germs are alive and soon grow in number. But the body fights back, not by killing the germs but by growing a kind of

covering around them so that the germs cannot spread to other parts of the body. At first this covering is very delicate, finer than a spider web, but gradually it gets tougher, like the scar that forms after a cut, and holds the germs in a little prison. Such little prisons look like tiny bulbs or tubers. That is why they are called tubercles and why the disease is called tuberculosis.

Many people have tuberculosis germs locked up in their bodies but are not sick. Most of them don't even know that a silent battle has been fought in their bodies and that the germs are safely locked up.

So long as the tubercles keep the germs safely locked up, no harm is done. But in some cases, the tubercles may break down, even after years have passed. Then the germs may spread to other parts of the lung. If they grow and spread faster than the body can stop them, the fine air pockets of which the lung is made may be destroyed. When that happens portions of the lung are destroyed just as when an enemy overruns a country and raids all before it. If it is not stopped from spreading, the disease gets worse and finally kills the victim.

People of all ages may get this dangerous disease, but it strikes most commonly in the age period from 15 to 45 years. This is the group in which are the students with promise, before them, the wage earners, the parents, the producers of the nation's wealth. Just why tuberculosis strikes hardest at the prime of life we do not know.

V trajen spomin. — Roy Rogers, slavni filmski "cowboy," je pri zapadnjak v zadnjih 22 letih, ki je bil posebno poštčen v Garuman's Chinese gledališču v Hollywoodu. V še moker cement je vtisnil svoj revolver, podpis in kot vidimo na sliki, tudi njegov slavni konj "Trigger" je dal oditi svojih kopit v ta cement, kar bo v trajen spomin v tem slavnem gledališču.

Nenavadna srna. — Oskrbniki Bronz živalskega vrta v N. Y. pravijo, da je ta mlada srnanekaj nenavadna. Ima namreč noge kot krava, vrat kot kamela in rep kot mula. In je prva te vrste, ki je zagledala "luč sveta" v Zed. državi.

V BLAG SPOMIN PETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA SINA IN BRATA

Pfc. Joseph F. Debelak

ki je dal svoje mlado življenje za domovino 12. maja 1944.

Pet let je že minilo, kar srce ne bije tebi več; kroglja vzela je življenje, končal te je bridki meč.

V tistem grobu mirno spiš, pod odejo tujih rož, ne žalost naša ne solze, k življenju te ne zbude.

Tolaži nas le misel ena, da vidimo se nah svezdami, tam ni boja, tam ni vojne, v nebesih bomo združeni.

Zahjuči ostali: OČE, MATI, BRAT in SESTRE. Cleveland, O. 12. maja 1949.

HIGH WIND HALTS HIGH BIKE—Because a strong wind was whipping across the San Francisco-Oakland Bay Bridge, toll collector Clarence Speckman enforces the "no bikes" rule, preventing Howard Lester (top) and Charley Goode from riding their double-decker across the span. Only one of its kind in the world—so the boys claim—the two-tiered bike can reach a speed of over 40 m.p.h.

G. WHISKERS

Put EXTRA OPPORTUNITY in your Future

Buy an EXTRA U.S. Savings Bond DURING AMERICA'S Opportunity Drive Be a Modern Forty-Niner!

An extra Savings Bond now means extra opportunity in your future. You get four dollars at maturity for every three invested now. And there's no risk to you whatever because your Savings Bond will be fully replaced by the U.S. Treasury if lost, stolen or destroyed.

Buy your extra U.S. Savings Bond at your nearest bank or post office.

Ameriška Domovina

—AND THE WORST IS YET TO COME —in najhujše šele pride

PROF. SWAT'S REDUCING PARLORS. MASSAGE ROOM. VAPOR BATH PAT. 2,944,444.